

Praksisnytt

INFORMASJON KOMMUNIKASJON SAMARBEID PRAKSISKONSULENTORDNINGEN

Pusterommet

Pusterommet er et nyåpnet trenings- og aktivitetssenter for pasienter som gjennomgår eller nylig (inntil seks måneder etter avsluttet behandling) har gjennomgått kreftbehandling, enten med kurativ intensjon eller i lindrende hensikt.

Kan redusere uønskede bivirkninger

Pasienter som mottar kreftbehandling (definert som større kirurgi, strålebehandling og cellegiftbehandling) opplever ofte akutte bivirkninger. I tillegg vil en del av disse pasientene utvikle plagsomme fysiske og psykiske følgetilstander.

Fysisk aktivitet bidrar til å redusere uønskede bivirkninger som kvalme og fatigue. Fysisk aktivitet bidrar dessuten til økt utholdenhet og muskelstyrke.

Ved Pusterommet får pasientene kyndig veiledning av fagpersoner (spesialidretts-pedagog, spesialfysioterapeut og onkologisk sykepleier) i et sosialt og trivelig miljø. Det legges opp til aktiviteter både innendørs, utendørs og i basseng.

Pusterommet kan også være et sted for å "trekke pusten" mellom forberedelse til behandlinger eller som innlagt pasient for positiv miljøforandring.

Egenandel

Det betales en egenandel, det samme som poliklinisk konsultasjon, for en trenings-serie. Ved egen legesamtale i Pusterommet betales en egenandel. Pasienttransport er etter samme regler som ved poliklinisk konsultasjon.

Henvising

Pusterommet er en del av tilbudet ved onkologisk seksjon, SiV. For pasienter som har avsluttet kreftbehandling er det påkrevet med henvising fra fastlege. Pasienter som går i kreftbehandling ved Sykehuset i Vestfold kan henvises av sykepleier eller lege ved den aktuelle seksjon.

Adresse for elektroniske henvisninger er "Onkologisk seksjon".

Skriftlige henvisninger kan sendes:

Sykehuset i Vestfold
Onkologisk seksjon, kirurgisk klinikk,
Postboks 2168
3103 Tønsberg.

Besøksadresse er Skiringsalgaten 9 A-
underetasjen i samme bygning som legevakten i Tønsberg.

Anne Merete Øfsti Eie,
overlege, onkologisk seksjon
annofs@siv.no

Se mer informasjon
www.siv.no/pusterommet

Innhold

Pusterommet	side 1
Noklus	side 1
Diagnostikk av kjønnsykdommer	side 2
Tolkehjelp	side 2
Hvor skal blodprøvene tas?	side 3
Samhandlingsmøter	side 4
Pasientforløp lungekreft	side 4

Noklus-kurs **KURS** 26. februar 2015

Park hotell i Sandefjord
kl 13.30 – 20.00.

Målgruppe: Leger og medarbeidere
primærhelsetjenesten og sykehjem.

Kurset søkes godkjent for videre- og
etterutdanning i allmennmedisin
(6 timer), BFI, NHSF og NSF.

Kursinvitasjon med program er
distribuert til alle legekontorer og
sykehjem.

Diagnostikk av kjønnssykdommer

Våren 2012 tok mikrobiologisk avdeling i bruk en ny og meget sensitiv molekylær metode for påvisning av genital klamydiainfeksjon. Denne metoden kan samtidig påvise gonorébakterien med samme høye grad av sensitivitet, men vi har hittil satt denne funksjonen inaktiv.

Ved flere andre mikrobiologiske laboratorier i landet er denne prosedyren etablert der påvisning av *C. trachomatis* og *N. gonorrhoeae* utføres samtidig i samme prøvemateriale. Eksempelvis ble det ved mikrobiologisk avdeling i Drammen med denne metoden i perioden november 2013 til oktober 2014 påvist gonokokk hos 18 pasienter.

Forekomsten av gonoré er meget lav, antatt under 20 tilfelle per år i vårt område. Vi må anta at ved ny og forbedret metode vil flere med lavgradige symptomer kunne påvises og behandles. Et positivt funn skal bekreftes med en konfirmerende PCR (polymerase kjedereaksjon) i tillegg til at det bes om ny prøve både til repetert PCR-analyse og dyrkning med resistensbestemmelse.

Etablerer ny metode fra 1. februar 2015

På denne bakgrunn velger vi nå å etablere metoden og rapportere både klamydia- og gonoréresultatet på alle genital- og urinprøver som analyseres, uavhengig av hvilke av de to agens som er rekvirert. Denne ordningen vil gjelde fra 1. februar 2015.

Vi vil imidlertid minne om at falske positive resultater kan forekomme, og ved positiv gonoréanalyse skal det alltid sendes snarlige kontrollprøver både til dyrkning med resistensbestemmelse og til ny molekylær analyse. Ved klinisk mistanke om gonoré sendes prøvematerialet til dyrkning.

Når det gjelder de to andre agens, *Mycoplasma genitalium* og *Ureaplasma urealyticum*, som begge kan

forårsake genitale infeksjoner, analyseres disse som før og kun på indikasjon.

Nils Grude, avdelingsoverlege PhD
Mikrobiologisk avdeling
nils.grude@siv.no

Prøvetaking:

- *Chlamydia trachomatis*+*Neisseria gonorrhoea* (gonokokker) og *Mycoplasma genitalium*+*Ureaplasma urealyticum* kan bestilles på en og samme prøve.
- Det kan benyttes urin førstestråle eller sekret fra genitalia overført til transportmedium.
- **Det som inntil nå er kalt "Chlamydia transportmedium (Gen-Probe)" vil heretter hete "Aptima transportmedium for SOS"**.
- Velg overnevnte transportmedium enten for urin førstestråle (må overføres innen 24 timer) eller penselprøver (unisex pensel, se anvisning på pakken for korrekt prøvetaking).
- For oppfølging av positiv gonorétest må det snarest tas kontrollprøver: prøve til ny molekylær analyse på Aptima transportmedium og dyrkningsprøve på Amies transportmedium. Prøve til dyrkning sendes også ved klinisk mistanke om gonore.

For spørsmål om prøvetaking/forsendelse kontakt brukerkontakt for laboratoriene:

Toril Holmøy Svendsen
Tlf: 33343302/ Mobil: 90963669
brukerkontakt.lab@siv.no

Tolkehjelp

Sykehuset vil minne om at en stadig større del av pasientene ikke behersker norsk godt nok til å følge med i en konsultasjon og undersøkelse og i tillegg forstå de beskjeder som gis.

Barn skal aldri brukes som tolk!

Ut fra fastlegens kjennskap til pasienten oppfordres det

derfor å være nøye med å angi om pasienten har behov for tolk når henvisningen sendes. Husk å angi språk.

Sykehuset er da ansvarlig for å ordne tolk ved sykehusbesøket.

Carl Morten Levy, praksiskoordinator
carl.morten.levy@siv.no

Hvor skal blodprøvene tas?

Når leger ved Sykehuset i Vestfold (SiV) bestiller blodprøver av en pasient er det i noen tilfeller mest praktisk for pasienten å få tatt disse hos sin fastlege. Målet er å sikre at alle bestilte analyser er ferdig analysert og foreligger hos behandlende lege ved SiV når pasienten kommer til konsultasjon der.

Fra SiV får pasienten som regel med seg eller får tilsendt en utskrift fra DIPS (pasientjournal ved SiV) hvor bestilte analyser er angitt, eventuelt får pasienten også egne rekvisisjoner for prøver som må sendes til andre laboratorier enn SiV. I mange tilfeller kan prøvene like gjerne tas hos fastlegen som på sykehuslaboratoriet. Det er derimot unntak:

Prøver som ikke kan tas hos pasientens fastlege

Det vil være angitt på DIPS-utskriften dersom prøvene må tas på SiVs poliklinikk for prøvetaking. Dette kan skyldes at det er behov for spesialrør til blodprøvetakingen, spesialbehandling av prøverørene, kort holdbarhet av prøven etc. Pasienten **må** da møte ved SiVs poliklinikk for prøvetaking enten i Tønsberg, Sandefjord eller Larvik.

Fremgangsmåte for prøver som kan tas hos pasientens fastlege

- Legekontoret fyller ut og merker en ordinær rekvisisjon fra sentrallaboratoriet, eventuelt mikrobiologisk avdeling med rekviert- og pasientopplysninger, prøvetakingstidspunkt og prøvetakers signatur.
- Prøvene merkes med etiketter fra fastlegens rekvisisjon.
- Istedenfor å overføre alle analysene til den nye rekvisisjonen, festes DIPS-utskriften som vedlegg til rekvisisjonen (fest eventuelle andre rekvisisjoner for prøver som skal videresendes andre laboratorier).
- Rekvirerende sykehuslege vil på laboratoriet bli registrert som rekvirerende lege, mens fastlegen vil få kopi av prøvesvaret.
- Prøvene må sendes SiVs laboratorier for analysering slik at SiVs lege kan følge prøvehistorikken og at det blir brukt samme analysemetode hver gang.
- Hvis prøver til andre laboratorier enn ved SiV sendes direkte fra legekontoret, må dette skrives på DIPS-utskriften.

Dersom det er usikkerhet rundt valg av prøverør - både type rør og antall rør - må sentrallaboratoriet kontaktes på telefon 33 34 30 50.

Unntaksvis kan DIPS-utskriften brukes som rekvisisjon (for eksempel legekontor med elektronisk rekvirering-IHR). På DIPS-utskriften er det viktig at legekontoret påfører:

- Pasientens fastlege og legekontor som har tatt prøven
- Prøvetakingsdato med klokkeslett og prøvetakers signatur
- Om prøver som skal sendes andre laboratorier er sendt direkte fra legekontoret
- Prøvene merkes med pasientens navn og fødselsnummer

Toril Holmøy Svendsen, brukerkontakt laboratoriene
brukerkontakt.lab@siv.no

Arne Aarflot, praksiskonsulent
arne.aarflot@siv.no

Mer informasjon om prøvetaking i laboratoriehåndbok på www.siv.no/diagnostikk

NORGE P.P. PORTO BETALT

Samhandlingsmøter våren 2015

KURS

Hold av datoene for vårens samhandlingsmøter for nyttig oppdatering og godt kollegialt samvær. Alle møter gir fastleger godkjente kurstimer ved fremmøte på minst to møter i året.

Psykiatri - de enkelte distriktpsikiatriske sentre (DPS):

Selv om somatikken og psykiatrien ved SiV har slått seg sammen til én organisatorisk enhet, opererer vi fortsatt med skillet mellom psykisk og somatisk lidelse. Men ny kunnskap gir økt innsikt i somatiske årsaker til psykisk lidelse, og gjør skillet mellom disse blokkene mere diskutabelt. Og det er fortsatt rikelig med «gammel kunnskap» som ofte blir oversett.

Våre DPS har økt sin vektlegging på somatiske forhold ved psykisk lidelse, ikke bare på den utredningen det er naturlig at fastlegen har gjort forut for henvisning til psykiatrien, men også internt ved å se på viktigheten av å tenke somatikk som mulig årsak eller medvirkende faktor til de psykiske symptomene.

Vårens samhandlingsmøter ved DPS vil ta for seg somatiske årsaker til psykisk lidelse, med en faglig gjennomgang av dette viktige temaet. Her er det mye matnyttig kunnskap. Vi vil også fokusere på samhandlingen rundt den somatiske utredningen, spesielt på hvem som skal gjøre hva. I tillegg blir det lokal informasjon aktuelt for det enkelte DPS. Vel møtt!

Tid og sted for møtene i psykiatrien:

- Søndre Vestfold DPS: Torsdag 5. mars klokken 17.00 – 19.30
Preståsen (Brydedamsveien 30), kantina i hovedhusets første etasje
- Nordre Vestfold DPS: Torsdag 7. mai klokken 17.00 – 19.30
Peisestua på Linde (Ørsnesalleen 14).

Somatikk - stormøtet ved SiV:

Utredning av demens stiller mange problemstillinger. Hvem bør utredes, og hvem skal utrede? Hvilke roller har de ulike sykehusavdelinger? I tillegg til dette temaet, vil vi presentere storsatsingen med innføring av «pakkeforløp for kreft». Mange pakker, men hva er innholdet? Hvordan få til «harde pakker» og ikke bare en fin innpakning?

Mer info om dette møtet kommer i neste nummer av Praksisnytt følg med.

Tid og sted for somatikkmøtet:

- Auditoriet ved SiV-Tønsberg 18. mars klokken 18.00 – 21.00

Pasientforløp lungekreft

Informasjon om pasientforløp lungekreft er lagt ut på samhandlingssidene til www.siv.no/lungekreft. Forløpet er laget for at pasienter med mistenkt lungekreft skal få et mest mulig effektivt utredningsforløp.

Radiologi

Terskelen for bruk av radiologisk undersøkelse ved mistanke om mulig lungekreft skal være lav. Røntgen thorax rekvisisjon skal merkes **"høy prioritet"**. Ved mistanke om lungekreft bør fastlegen merke seg at terskelen for å rekvirere CT thorax som førsteundersøkelse skal være lavere enn tidligere. Rekvisisjonen til CT thorax skal merkes

"Mistanke om lungekreft/pakkeforløp".

Forløpskoordinator

Hvis det ved radiologisk undersøkelse blir gjort lungekreftsuspekta funn, vil radiologisk avdeling ta direkte kontakt med forløpskoordinator for lungekreft ved lungeseksjonen.

Forløpskoordinatoren vil sluse pasienten videre og samtidig ta kontakt med fastlegen for å få en henvisning. Det er viktig at fastlegen sender en formell henvisning siden fastlegen har en del bakgrunnsopplysninger om pasientene som kan være nyttige.

Merke henvisningen

Hvis fastlegen ønsker å henvise til lungeavdelingen på grunn av mistanke om lungekreft, så må **"mistanke om lungekreft/pakkeforløp"** skrives tydelig på henvisningen.

Kontaktinformasjon

På sidene om pasientforløp lungekreft finner man også telefonnummer man kan bruke hvis man ønsker å konferere direkte med lungelege.

Informasjon om pasientforløp lungekreft finnes på:
www.siv.no/lungekreft

Kari Wessel Larsen, praksiskonsulent
Kari.Wessel.Larsen@siv.no